

Vem är Miguel Díaz-Canel, Kubas nye president?

Det är INTE Kommunistpartiet som utser president och regering, det är Nationalförsamlingen

Den nye presidenten är INTE den förste efter revolutionen som inte heter Castro. Han är den femte presidenten och av de fem har tre andra efternamn än Castro.

Kubas nyvalda Nationalförsamling, som för övrigt har kvinnlig majoritet, utsåg i onsdags landets nya regering. I spetsen för den står den nye presidenten Miguel Diaz-Canel, som fyller 58 år i dagarna. I motsats till vad många tror (och vad media säger) är han den femte presidenten sedan revolutionen 1959. Den förste var Manuel Urrutia, som snart efterträddes av Osvaldo Dorticos. Denne var president till 1976 då Fidel Castro tog över, för att efterträddas av Raul Castro, som nu fullgjort två mandatperioder på fem år.

Diaz-Canel är utbildad vid Universitetet Villa Clara där han blev elektronikingenjör 1982. Efter sin utbildning gick han med i armén, efter vilken han återvände till sitt universitet för att undervisa 1985. Två år senare blev han medlem i ungtkommunisterna och arbetade i Nicaragua för att stödja Sandinisterna.

1994 blev han utnämnd till förstesekreterare i Kommunistpartiet i provinsen Villa Clara. Han fick snabbt rykte om att vara en hårt arbetande och ödmjuk person. Trots sin ställning minns grannarna att han inte flyttade till en större bostad. I sin hemstad Santa Clara gjorde han sig väldigt populär. Han var ung, smal, långhårig och använde cykel för att ta sig runt. Han hade sin egen stil i att styra provinsen och bland många fick han nästan rockstjärnestatus. En bekant berättar att ?han alltid tog reda på de problem som folk hade. Han var krävande också, hade han varit mesig hade han inte nått dit han är?, säger Fermin Roberto Suarez.

Den uppseendeväckande ynglingen var populär för sitt arbete och han tog emot alla som knackade på hans dörr, oavsett om det var på jobbet eller hemmet. Grannen Liliana Perez, som har sitt hus rakt över gatan, berättar för nyhetsbyrån AP att ?han brukade slänga in sin väska när han kom efter jobbet och sprang för att göra vaktjänst. En del kamrater tyckte inte att han skulle gå vakt eftersom han kom utmattad från jobbet, men han sa: 'jag är medborgare i det här landet och patrullerar jag som vem som helst?. Huset, där Miguel Diaz-Canel bor med sin fru och två barn tillhörde hans mamma innan hon flyttade till Havanna.

Vid den här tiden berättas om hur Diaz-Canel började göra oväntade besök för att se hur olika arbeten utfördes och hur medborgarna bemöttes. Journalisten Xiomara Rodriguez säger: ?Han genomförde ett intensivt arbete med att kommunicera med medborgarna. 1996 började han som förste sekreterare att vara med i lokalradion och programmet Alta Tension (Hög Spänning). Det är ett tyckarprogram med de mest kontroversiella teman. Två timmar med öppen mikrofon, live, där folk ringde in.? Att uppträda live och prata spontant med folk är långt ifrån typiskt för alla kubanska funktionärer.

2003 flyttades han till Holguin, 700 kilometer längre österut, med samma befattning, för att lösa en rad problem i provinsen. Här blev han kvar till 2009, men vann inte samma stjärnstatus. I Holguin träffade han också sin nuvarande fru, Liz Cuesta Peraza.

Diaz-Canel var före sin tid i Kuba vad gällde inställningen till HBTQ-personer, som i Holguin hade stor frihet. Homosexuella hade sina egna discon. Rockkonserter, som många äldre såg på med ogillande, främjades. Kultur och mångfald sågs med gillande av Diaz-Canel. I provinshuvudstaden Santa Clara stödde han det blomstrande kulturcentret 'El Menjunje', det första som hade uppträdanden med transpersoner. Han arbetade med de homosexuella och 'rockeros'. Han tog med sina egna barn till barnaktiviteter på centrat. Idag är de med i ett musikband.

Diaz-Canel kom med i Kommunistpartiets högsta organ, Politbyrån 2003, och 2009 blev han minister för högre utbildning. Som minister genomförde han en rad moderniseringar av utbildningen. 2012 startade några lärare vid Universitet i Matanzas en blogg, 'Det unga Kuba'. Bloggen hade klar vänsterprofil, men kritiserade olika företeelser i landet. En del gammelkommunister anklagade dem för att gå fiendens ärenden. Utan att de bad Diaz-Canel om det, gick han i försvar för dem. En av bloggarna, Cardenas, berättar att 'Díaz-Canel kom och satte sig med oss tre vid ett bord och frågade: 'vad krävs för att ni ska kunna fortsätta att göra bloggen?'. Och sidan är än idag ett debattforum där regeringspolitiken kritiseras. För universitetsprofessorn Cardenas visade Diaz-Cannels engagemang att en ny generation, född efter revolutionen, men innan hans egen, kan ge en kontinuitet till processen, men ändra det utifrån sina erfarenheter: Östblockets fall, dogmerna i sjuttiotalskommunismen och nödvändigheten av respekt för en större social och religiös mångfald. Cardenas: 'Jag pratar med Diaz-Canel som med en farbror. '

2013 blev han förste vice-president. Även som vice-president har han behållit sin enkla stil. Till vallokalen kom han nyligen promenerande, hand i hand med sin fru och stannade för att prata med de personer som kom fram. 'Här är vi för att bygga en relation mellan regering och folk?', sade han under ett av få offentliga uppträdanden i samband med det senaste valet. Frun arbetar på Kulturministeriet. Man räknar med att hon kommer att vara aktiv vid sin makes sida i politiken, vilket är något nytt för Kuba. Här har man inte haft någon 'första dam?', utan de ledande politikernas privatliv har ansetts vara just en privatsak.

Presidentskiftet är också ett generationsskifte. Diaz-Canel var inte ens var född när revolutionen segrade. Den nye presidenten är en uttalad förespråkare för Internet och medier som tar ut svängarna mer än vad som är fallet idag. Han är ett Beatlesfan och var överförtjust när Rolling Stones framträdde på en stor gratiskonsert i Havanna 2016.

Presidenten väntas hålla kvar fokus på utbildning och hälsovård. Det är något Kuba satsat på ända sedan revolutionen. Landet har en läkartäthet som är närmare tre gånger så stor som USA, och över 10 procent av BNP går till hälsovården.

Samtidigt ska man nog inte hoppas, alternativt frukta, några drastiska förändringar. Kuba är redan innan den nye presidenten tillträder inne i ett skede av hastig förändring. Inte minst den explosionsartade ökningen av antalet mobilabonnemang, tillgång till Internet, den växande privata sektorn och växande skaror turister bidrar till utvecklingstakten. Svårigheterna ska inte underskattas. Krisen i Venezuela påverkar Kuba kraftigt negativt. USA:s fortsatta fiendtlighet och blockad slår hårt mot ekonomin som har svårt att lyfta. Kubanerna kräver en högre levnadsstandard.

Zoltan Tiroler 180418